

Влада на Република Северна Македонија

ДИРЕКЦИЈА ЗА РАДИЈАЦИОНА СИГУРНОСТ
ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ
НАДЗОР ВО ДИРЕКЦИЈАТА ЗА РАДИЈАЦИОНА СИГУРНОСТ ЗА
2024 ГОДИНА

Дел. Бр. _____ Алија Камбероски _____
Датум: _____ В . д. директор _____
Место: _____ (м.п.) _____
[потпис]

Резиме

Согласно член 31, став (1), точка 4, алинеја 2 од Законот за инспекциски надзор („Службен весник на РСМ“бр. 109/2019), раководителот на инспекциската служба во Дирекцијата за радијациона сигурност, донесува Годишен план за работата на Одделението за инспекциски надзор за 2024 година.

Планот, главен акцент дава на анализата на ризик, која служи како основа за планирање на видот и бројот на инспекциски надзори, како и очекуваниот број на инспекциски надзори при кои ќе се утврдат неправилности кај правните лица, кај кои се планира вршење инспекциски надзор.

Согласно Годишниот план за работа на Одделението за инспекциски надзор, во 2024 година инспекторите ќе извршат 170 редовни, 28 контролни и 12 вонредни инспекциски надзори. Со извршената анализа на ризик кај правните субјекти кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење за годината која што следува се планира да бидат констатирани неправилности кај 28 правни субјекти и тоа во најголем број во ризичните области:

- вршење на дејност со извори на јонизирачко зрачење без валидна дозвола издадена од Дирекцијата за радијациона сигурност;
- вршење дејност со извори на јонизирачко зрачење без извршен мониторинг на работна средина и тестови на контрола на квалитет апаратите;
- вршење на дејност со извори на јонизирачко зрачење без извршен медицински мониторинг (извештаи од медицински прегледи) на професионално изложените лица;
- вршење на дејност со извори на јонизирачко зрачење без извештаи за отчитани вредности на персоналниот дозен еквивалент (Hr)₁₀;
- вршење на дејност со извори на јонизирачко зрачење без измени на дозвола за вршење дејност во случај на промена на извори на јонизирачко зрачење;
- инциденти при детектирање на не авторизиран радиоактивен извор (граничен премин или територија на Република С.Македонија);
- Инциденти кога отчитанте вредности на персоналниот дозен еквивалентна професионално изложените лица е на ниво кога е потребно да се спроведе истрага од страна на инспекторите.
-

Организацијата и системот на раководење во Одделението за инспекциски надзор е утврдена со Правилникот за систематизација на работни места и е претставена со тековната пополнетост на работните позиции.

Одделението тековно функционира со двајца инспектори-советници и 1 помлад инспектор за радијациона сигурност кој го положи испитот за стекнување на лиценца за инспектор. Во Одделението за инспекциски надзор со решение е назначен вршител на должност раководител.

Согласно потребата од континуирано стручно усовршување, инспекторите за радијациона сигурност во 2024 година ќе посетат 3 генерички обуки кои претставуваат составен дел на Годишната програмата за генерички обуки подготвена од страна на Инспекцискиот совет.

Специјализираните обуки, и во 2024 година се од областите :

- Безбедно управување со радиоактивен отпад и искористени радиоактивни извори,
- Транспорт на радиоактивни извори и радиоактивен отпад и искористени радиоактивни извори,
- Јакнење на инспекциските капацитети на регулаторните тела и
- Инциденти и вонредни настани,

Специјализираните обуки се организирани од страна на МААЕ, Европскат комисија и Амбасадата на САД во Република Северна Македонија.

Инспекторите со својата работа во голема мера ја збогатуваат меѓународната соработка на Дирекцијата за радијациона сигурност, со што и учествуваат во напорите на остварување на стратешките цели на РСМ во патот кон интеграцијата во Европската Унија. Инспекторите се контакт лица за Република Северна Македонија за дел од Конвенциите и Договорите кои нашата држава ги има ратификувано со релевантни меѓународни институции и Меѓународната агенција за атомска енергија (МААЕ), истите се и контакт лица во регионални, интернационални проекти со МААЕ. Со своето учество на бројни работилници, тренинзи и конференции придонесуваат во реализацијата на проектите во областа на радијационата сигурност и нуклеарната безбедност, значајни за нашата земја.

Годишниот план дава осврт и на сите останатите активности во кои се вклучени инспекторите во рамките на работата на Дирекцијата согласно нејзината надлежност, како и осврт на финансирањето потребно за покривање на активностите во спроведувањето на задачите на Одделението за инспекциски надзор.

Анализа на ризици

Анализата на ризик, направена со цел планирање на бројот на инспекциски надзори кои ќе се вршат во 2024 година од страна на инспекторите за радијациона сигурност, е целосно заснована на Методологијата за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори, одобрена од Инспекциски совет во 2020 година.

Проценката на ризикот во делокругот на надлежностите на ДРС, се врши врз база на анализа на постоечката состојба од аспект на работење на правните субјекти со извори на јонизирачко зрачење кои се предмет на инспекциски надзор и врз база на искуствата и сознанијата добиени од извршените инспекциски надзори во изминатите години.

Со анализата се врши проценка на ризиците и последиците произлезени од не постапувањето или некомплетно постапување во работењето со извори на јонизирачко зрачење согласно на Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност („Службен весник на Република Македонија“ бр.48/02, 135/07, 53/11, 43/14, 164/13)и под законската регулатива од страна на правните субјектите врз кои Дирекцијата за радијациона сигурност вршинадзор.

Проценката на ризикот е од особена важност од причина што ризикот има директно влијание на опасноста и обемот на последиците по животот и здравјето на професионално изложените лица, населението и животната средина. Ризикот кој постои при вршењето на

дејноста со извори на јонизирачко зрачење е во директна корелација со видот на изворите на јонизирачко зрачење и нивната категоризација (радиоактивни извори кои можат да бидат отворени или затворени и генератори на јонизирачко зрачење), како и областа во која се користат (производство на радиофармацевтици, радиотерапија, радиодијагностика, индустриска радиографија, индустриски мерачи, управување со отпад), и бројот на професионално изложени лица кои се вклучени во вршење на дејноста.

Во проценката на ризиците се користи и стекнатото искуство од долгогодишното вршење на инспекциски надзори, во областите за кои е надлежна Дирекцијата. Дополнително во проценката на ризикот се користат и други извори на информации и податоци за идентификување, претставки, пријави, дојава од правни и физички лица, информации од други надлежни институции и инспекторати .

Потенцијалните ризици кои можат да се појават во сите области каде се врши дејноста со изворите на јонизирачко зрачење како резултат на непочитување на прописите и процедурите се:

- Опасност од зрачење – изложеност и потенцијална изложеност,
- Опасност од озраченост на професионално изложените лица (зголемена доза кај вработените),
- Опасност од озрачување на пациентите(примена поголема доза кај пациентот кој е подложен на дијагностичка или терапевтска постапка со јонизирачко зрачење),
- Опасност од контаминација,
- Опасност на губење / кражба на радиоактивниот извор,
- Опасност од недозволена трговија со радиоактивен и нуклеарен материјал
- Опасност од терористички напади и правење на валкана бомба

Ризикот, согласно донесената Методологија , а во зависност од соодносот на степенот на тежината на штетните последици и веројатноста на нивната појава се класифицира во :

- Висок ризик.
- Среден ризик и
- Низок ризик,

Градацијата на ризиците изработена врз база на анализа на сите податоците кои се однесуваат и придонесуваат за појавата на истите е основен критериум при планирање на надзорите. Класификацијата на ризиците според висината на степенот и аналогно на тоа и големината на предизвиканите штетните последици ќе овозможи правилно насочување на инспекциските активности со цел минимизирање на штетите предизвикани од непочитување на законските прописи.

Проценетиот степенот на ризик кај секој еден правен субјект е одлучувачки фактор во одредувањето на фреквенцијата на надзорите, со што ќе се влијае на отстранување на неправилностите во работата.

Квалитетот на планот е во директна корелација со квалитетот на проценката на ризиците.

Методологијата на проценка на ризик врз основа на сеопфатниот приказ на сите ризични области, веројатноста од појава на ризикот и неговите последиците дава насоки за фреквенцијата на инспекциски надзор за секој правен субјект. Согласно извршеното степенување на ризикот во Методологијата утврдено е:

- Правните субјекти кои се проценети на висок ризик да бидат предмет на инспекциски надзор најмалку 1-2 инспекциски надзори во текот на 1 календарска година,
- Правните субјекти кои се проценети на среден ризик да бидат предмет на инспекциски надзор најмалку 1 инспекциски надзор во текот на 2 календарски години и
- Правните субјекти кои се проценети на низок ризик- да бидат предмет на инспекциски надзор - најмалку 1 инспекциски надзор во текот на 4 или 5 години,

По извршената анализа на ризик, согласно Методологијата, во 2024 година планирани се 70 инспекциски надзори кај правни лица со висок степен на ризик, 57 надзори кај правни лица со среден степен на ризик и 63 кај правни лица со низок степен на ризик.

Фреквенцијата на инспекциските надзори дадени во Методологијата понатаму можат да претрпат соодветни корекции во зависност од работата на правните субјекти, односно од бројот на управните мерки кои биле преземени во периодот од последните три години.

Доколку се сменат околностите врз основа на кои е направена проценката на ризикот, инспекциската служба ќе изврши ревизија на проценката на ризикот, која ќе биде земена предвид при подготвувањето на месечните планови за работа на инспекциската служба.

Организација и раководење

Дирекцијата за радијациона сигурност е самостоен орган на државната управа, со својство на правно лице кое врши контрола на сите извори на јонизирачко зрачење, увоз, извоз, транспорт и транзит на истите. Со Дирекцијата управува Директор кој е назначен од Владата и за својата работа одговара пред премиерот на Владата на Република Северна Македонија.

Согласно Правилникот за систематизација на работните места во Дирекцијата за радијациона сигурност, во Одделението за инспекциски надзор се предвидени 4 работни позиции и тоа:

- 1 Раководител на Одделение за инспекциски надзор,
- 2 Инспектори- советници и
- 1 Помлад инспектор за координација.

Одделението за инспекциски надзор брои два инспектори за радијациона сигурност со звање советник инспектор. Нивното работење е самостојно и во отсуство на Раководител за својата работа одговараат пред директорот на Дирекцијата. Инспекторите се во старосна граница од 51 до 60 години и не ги исполнуваат условите за пензионирање (Табела 1).

Во Одделението за инспекциски надзор во 2022 година со прераспоредување започна со работа помлад инспектор за радијациона сигурност, кој го положи испитот за стекнување со лиценца за инспектор и истиот согласно Законот за инспекциски надзор врши инспекциски надзори со понизок коефициент на сложеност (Q1 | Q2).

Годишниот план за вработување за 2024 година предвидува унапредување на 1 инспектор советник во генерален (раководител), со што ќе се подобри капацитетот на Одделението за инспекциски надзор. Нови вработувања во Одделението за инспекциски надзор (Табела 2) не се планирани.

Табела 1 Преглед на бројот на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по вид, возраст и звање

Вид	Инспектор за радијациона сигурност						Вкупно инспектори					
	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно
Ниво-Звање/Возраст												
Б1 – генерален инспектор						0						0
Б2 – главен инспектор						0						0
Б3 – пом. главен инспектор						0						0
Б4 – виш инспектор						0						0
В1 – советник инспектор				2		2				2		2
В2 – самостоен инспектор						0						0
В3 – помошник инспектор						0						0
В4 – помлад инспектор		1				0			1			0
Вкупно	0	1	0	2	0	3	0	0	1	2	0	3

Табела 2 План за нови вработувања и пензионирања на инспектори

Вид	Инспектор за радијациона сигурност			Вкупно инспектори		
	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика
Ниво-Звање/Возраст						
Б1 – генерален инспектор	0	0	0			0
Б2 – главен инспектор	0	0	0			0
Б3 – пом. глав. инспектор	0	0	0			0
Б4 – виш инспектор	0	0	0			0
В1 – советник инспектор	0	0	0			0
В2 – самостоен инспектор	0	0	0			0
В3 – помошник инспектор	0	0	0			0
В4 – помлад инспектор	0	0	0			0
Вкупно	0	0	0	0	0	0

Инспекциски надзор

Табела 3а. Број на субјекти по области на дејности и групи на субјекти во кои се врши инспекциски надзор

Области на дејности	Групи субјекти во дејноста	Број на субјекти
1. Медицина Јавно и Приватно Здравство	Производство на радиофармацевтици	1
	Универзитетски клиници	9
	Општи Болници	15
	Специјални болници	9
	Специјалистички ординации	15
	Здравствени домови	16
	ПЗУ Стоматолошки ординации	195
2. Ветеринарна медицина	Факултет Ветеринарен	1
	Приватни ветеринарни ординации	5
3. Индустија	Индустриска радиографија;	5
	Производство и обработка на метал, лим, цигари прехранбена индустрија	6
	Радиоактивни громобрани (Правни лица)	108
4. Транспорт и транзит	Транспорт за сопствени потреби (индустриска радиографија);	4
	Транспорт за други правни лица (нуклеарна медицина, ПЕТ/ЦТ, брахитерапија)	3
5. Производство	Производствона радиофармацевтици F18 и други;	1
6. Складирање на радиоактивен отпад	Привремени складишта за складирање на радиоактивен отпад и потрошени радиоактивни извори	15
7. Увоз и извоз	Нуклеарна медицина (Mo/Tc, I131)	3
	ПЕТ/ЦТ (F18)	
	Брахитерапија (Ir192)	1
	Индустија	5
8. Безбедносен систем	Поголеми гранични премини за патнички и товарен сообраќај	10
	Карго магацин (аеродром)	1
9. Технички сервиси	Сервиси за мониторинг на работна и животна средина;	3
	Сервиси за контрола на квалитет	
	Сервиси за инсталација на извори на јонизирачко зрачење;	12
	Сервиси за вршење на лекарски прегледи за лица кои работат со извори на јонизирачко зрачење;	
10. Научно и едукативни цели	МАНУ	1
	Високо образовни институции	5

Согласно направената анализа на ризик, правните лица кои ќе бидат предмет на надзор од страна на инспекторите во 2024 година, се класифицирани во:

1. Правни субјекти кај кои постои висок ризик и кај кои ќе се врши инспекциски надзор најмалку еднаш во текот на една календарската година.
Во оваа категорија влегуваат:
  - 1.1. Правни лица кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење – производство на радиофармацевтици, чиј број е 1, каде се планирани 1 до 2 инспекциски надзори.
  - 1.2. Правни лица кои вршат увоз-извоз на радиоактивни извори, чиј број изнесува 5, каде се планирани вкупно 10 инспекциски надзори.
  - 1.3. Правни лица кои вршат транспорт на радиоактивни извори за свои и за потребите на други правни лица, чиј број изнесува 8, каде се планирани вкупно 8 инспекциски надзори.
  - 1.4. Правни лица кои вршат дејност со радиоактивни извори од втора и трета категорија, чиј број изнесува 5, каде се планирани вкупно 5 инспекциски надзор.
  - 1.5. Правни лица кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење (рендген апарати- акцелератор, компјутерски томограф, ангиограф, PET-CT и SPEKT - CT), чиј број изнесува 33, каде се планирани вкупно 33 инспекциски надзори.
  - 1.6. Правни лица кои вршат дејност управување со радиоактивен отпад(привремени складишта со број на искористени извори поголем од 50), чиј број изнесува 3, каде се планирани вкупно 3 инспекциски надзори.
2. Правни лица кај кои постои среден ризик, кај кои се врши по еден инспекциски надзор во текот на две години. Во оваа категорија припаѓаат:
  - 2.1. Правни лица кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење (рендген апарати класична радиографија и радиоскопија), чиј број изнесува 31, каде се планирани вкупно 15 инспекциски надзори.
  - 2.2. Правни лица кои вршат дејност управување со радиоактивен отпад (привремени складишта со број на искористени извори поголем од 10, а помал од 50), чиј број изнесува 1, каде се планирани вкупно 1 инспекциски надзор.
  - 2.3. Радиоактивни громобрани, чиј број на територијата на Северна Македонија изнесува 108, каде се планирани вкупно 40 инспекциски надзори.
  - 2.4. Овластени технички сервиси кои вршат мониторинг (индивидуален и мониторинг на работната средина, тестови на контрола на квалитет и калибрација на мерни инструменти, чиј број изнесува 1 каде во 2023 година е планиран 1 инспекциски надзор.
3. Правни лица кај кои постои низок степен на ризик и кај кои се врши по 1 инспекциски надзор во период од 3 години. Во оваа категорија спаѓаат:
  - 3.1. Овластени технички сервиси кои вршат мониторинг (индивидуален и мониторинг на работната средина и тестови на контрола на квалитет), чиј број изнесува 3, каде се планирани вкупно 1 инспекциски надзори.
  - 3.2. Овластени здравствени институции за вршење на систематски прегледи за професионално изложени лица, чиј број изнесува 11, каде се планирани вкупно 4 инспекциски надзори.
4. Правни лица кај кои постои многу низок степен на ризик и кај кои се врши по еден инспекциски надзор во период од 4-5 години. Во оваа категорија спаѓаат:
  - 4.1. Правни субјекти кои поседуваат стоматолошки ординации, чиј број изнесува 195, каде се планирани вкупно 70 инспекциски надзори.

Вкупно, во 2024 година, планирани се 192 редовни инспекциски надзори, 24 вонредни и 57 контролни инспекциски надзори.

Тргувајќи од направената анализа на ризик(ризик од непочитувањето на законските прописи како и проценетиот ризик од видот, бројот и категоријата на изворите), врз основа на искуствата од претходните години предвидено е дека кај 57 субјекти ќе бидат констатирани неправилности кои ќе бидат санкционирани со соодветна управна мерка. Преземањето на управните мерки, со цел елиминирање на неправилностите, резултира со ист број на контролни надзори. Од аспект на ризични области и во 2024 година се очекува непочитување на законските прописи, најчесто изразено преку:

- Вршење на дејност со извори на јонизирачко зрачење без валидна дозвола издадена од Дирекцијата за радијациона сигурност;
- вршење дејност со извори на јонизирачко зрачење без извршен мониторинг на работна средина и тестови на контрола на квалитет;
- Вршење на дејност со извори на јонизирачко зрачење без извршен медицински мониторинг (извештаи од медицински прегледи) на професионално изложените лица;
- Вршење на дејност со извори на јонизирачко зрачење без извештаи за отчитани вредности на персоналниот дозен еквивалент (H_p)₁₀;
- Вршење на дејност со извори на јонизирачко зрачење без измени на дозвола за вршење дејност во случај на промена на извори на јонизирачко зрачење;
- Инциденти при детектирање на не авторизиран радиоактивен извор (граничен премин или територија на Република С.Македонија);

Инциденти кога отчитанте вредности на персоналниот дозен еквивалентна професионално изложените лица е на ниво кога е потребно да се спроведе истрага од страна на инспекторите.

Бројот на очекуваните вонредни инспекциски надзори за 2024 година е 24 иницирани од:

- претставки од страна на правни и физички лица ,
- инциденти и вонредни настани кои се случиле кај правните субјекти,
- насоки дадени од Владата.

Табела 4.4 Преглед на вкупниот број на очекувани неправилности и инспекциски надзори според вид во 2024 година, по региони и општини

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол надзор		
	Вардарски регион	14	2	4	18	4
1	Велес	4	1	1	5	1

Ред. Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
2	Градско				0	
3	Демир Капија				0	
4	Кавадарци	7	1	2	10	2
5	Лозово				0	
6	Неготино	2		1	3	1
7	Росоман				0	
8	Свети Николе	1			1	
9	Чашка				0	
	Источен регион	19	3	4	25	0
10	Берово	2			2	
11	Виница	2		2	4	
12	Делчево					
13	Зрновци					
14	Карбинци					
15	Кочани	4	1	1	5	
16	Македонска Каменица	4			4	
17	Пехчево	1			1	
18	Пробиштип	2		1	3	
19	Чешиново					
20	Штип	4	2		6	
	Југозападен регион	28	4	10	38	
21	Вевчани					
22	Дебар	5	2	3	8	
23	Дебарца					
24	Кичево	4			4	
25	Македонски Брод	1			1	
26	Охрид	14	1	5	19	
27	Пласница					
28	Струга	4	1	2	6	
29	Центар Жупа					
	Југоисточен регион	29	3	3	32	
30	Богданци	1		1	2	
31	Босилово					
32	Валандово					
33	Василево					
34	Гевгелија	12	1	1	13	
35	Дојран	1			1	
36	Конче					
37	Ново Село					
38	Радовиш	2		1	3	
39	Струмица	13	2		13	
	Пелагониски регион	26	2	8	36	8
40	Битола	12	1	4	17	4
41	Демир Хисар	1			1	
42	Долнени					
43	Кривогаштани					
44	Крушево	2		1	3	1
45	Могила					
46	Новаци					
47	Прилеп	10	1	3	14	3
48	Ресен	1			1	

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
	Полошки регион	22	2	9	33	9
49	Боговиње					
50	Брвеница					
51	Врапчиште					
52	Гостивар	10	2	4	16	4
01053	Желино					
54	Јегуновце					
55	Маврово и Ростуша					
56	Теарце					
57	Тетово	12		5	17	5
	Североисточен регион	10	2	6	18	6
58	Кратово					
59	Крива Паланка	2		2	4	2
60	Куманово	8	2	4	14	4
61	Липково					
62	Ранковце					
63	Старо Нагоричане					
	Скопски регион	44	11	13	67	13
64	Аеродром	4	2	2	7	2
65	Арачиново					
66	Бутел		1		1	
67	Гази Баба	8	1	2	11	2
68	Ѓорче Петров	3			3	
69	Зелениково					
70	Илинден					
71	Карпош	12	2	3	17	3
72	Кисела Вода	6	2	2	10	2
73	Петровец					
74	Сарај	2		1	3	1
75	Сопиште					
76	Студеничани					
77	Центар	9	2	3	14	3
78	Чаир		1		1	
79	Чучер-Сандево					
80	Шуто Оризари					
	ВКУПНО	192	24	57	273	57

Обука на инспекторите и административните службеници

Согласно Годишна програма за Генерички обуки за инспекторите за 2024 со арх.број 02-633/1 од 15.06.2023 година, донесена од Инспекциски совет, инспекторите за радијациона сигурност во 2024 година ќе ги посетат следните генерички обуки:

- Тема 1.1 Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите(Закон за инспекциски надзор)
- Тема 1.2 Инспекциски надзор(ЗИН) и Упатство за начинот на спроведување на инспекцискиот надзор
- Тема 1.3 Начела и организација, постапки, одговорност и санкции (Закон за прекршоци)

- Тема 1.12 Изработување на управни акти
- Тема 1.14 Систем на интегритет во инспекциските служби
- Тема 1.15 Информатички систем за спроведување на инспекциски надзор, Е инспектор

Специјализираните обуки кои се тематски посветени на радијационата сигурност и безбедност односно на областа во која инспекторите ги вршат инспекциските надзори најчесто се во организација на Меѓународната Агенција за Атомска Енергија (МААЕ), Европската Комисија и Амбасадата на САД.

Обуките кои се планирани во 2024 година, во најголема мера зависат од активните проекти кои се организирани од страна на МААЕ, а во кои Дирекцијата е активен учесник, вклучувајќи ги:

- Безбедно управување со радиоактивен отпад и искористени радиоактивни извори,
- Транспорт на радиоактивни извори и радиоактивен отпад и искористени радиоактивни извори,
- Јакнење на инспекциските капацитети на регулаторните тела и
- Инциденти и вонредни настани,

Буџет и финансирање

Одделението за инспекциски надзор, како внатрешна организациона единица на Дирекцијата, нема сопствен буџет и користи средства од буџетот на Дирекцијата. Вкупните приходи на Дирекцијата потекнуваат од Буџетот на РСМ и самофинансирачките активности (издавањето на лиценци и дозволи).

Табела 5 Предлог буџет за 2024 година, на Дирекцијата за радијациона сигурност

Ставки	Расходи од буџет	Расходи од самофинансирање	Вкупно расходи
Основни плати	1.524 000,00	00.00	1.524 .000,00
Придонеси за социјално осигурување	460 300,00	00.00	460 300,00
Патни и дневни расходи	60.000,00	140.000.00	200.000,00
Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	300.000,00	137.000,00	437.000,00
Материјали и ситен инвентар	30 000,00	70.000,00	100..000,00
ВКУПНО	2.374.300.00	347.000.00	2 721.300.00

Меѓународна соработка

Република Северна Македонија, како кандидат за членство во ЕУ, во текот на преговорите ќе мора да го усогласи законодавството и регулативата со Европските директиви како и меѓународните стандарди и препораки од страна на МААЕ и ЕУ. Меѓународната соработка на Дирекцијата која во најголема мера се одвива со учество на

инспекторите од Одделението за инспекциски надзор и во 2024 година, планирано е да продолжи со ист интензитет како и претходните години.

Меѓународната соработка се спроведува со учество и одржување на експертски мисии организирани од страна на МААЕ и ЕУ во нашата земја, каде еминентни експерти го пренесуваат своето знаење како и искуство од областа на радијационата сигурност и безбедност, најмногу преку учество во работилници на регионално и национално ниво на кои се врши размена на искуства и најдобрите практики, усогласување на регулативата од областа на радијациона сигурност и нуклеарна безбедност со најновите меѓународни и европски прописи, директиви и конвенции.

Инспектори од одделението за инспекциски надзор се вклучен во билатералниот скрининг со Европската Комисија

- во работната група за преговарачко подрачје Енергетика и
- во работната група за преговарачко подрачје 12- Безбедност на храна, вереринарна и фитосанитарна политика,

Најинтензивна е соработката со МААЕ, каде како земја членка на организацијата Северна Македонија има голема помош како на експертско ниво, едукација и образование, бројни донации во областа на науката, медицината, безбедноста и сигурноста, каде со донации на медицинска опрема се следат последните трендови на третирање на пациенти како и зголемување на радијационата сигурност и безбедност на населението и животната средина.

Инспекторите за радијациона сигурност, активно учествуваат во повеќе меѓународни комисии, членови се и контакт точки на многу конвенции и договори кои Република Северна Македонија ги има потпишано со Меѓународната агенција за атомска енергија, Европската Унија и други меѓународни организации, контакт точки за меѓународни проекти водени од Меѓународната агенција за атомска енергија како и проекти водени од ЕУ, како и Национални комисии како и меѓуресорски работни групи.

Инспекторите за радијациона сигурност се контакт точки од РСМ и активни учесници на следните проекти организирани од страна на Меѓународната Агенција за Атомска Енергија(МААЕ) кои се однесуваат на:

- INT 9186 – управување со радиоактивни извори од создавањето до нивното складирање;
- RER 9154 – јакнење на менаџментот/управувањето со радиоактивен отпад;
  - RER 9184/MED-NET – јакнење на безбедноста при транспорт на радиоактивен материјал за медитеранските земји;
- RER 9158 – јакнење на капацитетите на регулаторните структура за радијациона безбедност
- RER 7014- Регулаторна рамка за мониторингот на животната средина и проценка на радијационата заштита;
- RER 9156- Зајакнување на компетенциите на земјите членки во системот радијационата безбедност и воспоставување на одржлив систем за едукација и обуки.

Инспекторите од Дирекцијата се и контакт лица за спроведување на Конвенциите кои ги има потпишано нашата држава со МААЕ со цел зголемување на радијационата безбедност и нуклеарна сигурност:

- Контакт лице на РСМ за Здружената конвенција за безбедно управување со потрошено нуклеарно гориво и радиоактивен отпад;
  - Контакт лице на РСМ за Конвенцијата за физичка заштита на ЕУ како нуклеарен материјал;
  - Контакт лице за Конвенцијата за рано пријавување и асистирање во случај на вонредни настани и инциденти.
  - Контакт лице за учество во меѓународните вежби кои се одржуваат во рамките на Конвенциите - ConvEx вежби.
  - Контакт лице на РСМ за мрежата за размена на информации за недозволена трговија со радиоактивен и нуклеарен материјал;
  - Контакт лице на РСМ за Кодексот на однесување со радиоактивен и нуклеарен материјал;
- Контакт лице на РСМ за Интерпол Европа со седиште во Лион;

Соработката со МААЕ вклучува учество на бројни тренинг курсеви, работилници, конференции, преку кои се следат најновите достигнувања и сознанија од областа на радијационата безбедност и нуклеарна сигурност.

Преку проектите на МААЕ се интензивира и соработката со европските здруженија.

Добрата соработка која Дирекцијата ја има во континуитет со Амбасадата на САД во Република Северна Македонија, и во 2024 година ќе продолжи со планови за нејзино интензивирање особено во областа на спречување на нелегално движење на радиоактивен материјал и безбедност на граничните премини.

Интензивирање на соработката со државите од соседството и регионот со кои Дирекцијата има потпишано Меморандуми за соработка во областа на размена на информации и размена на искуства во областа на радијационата заштита и сигурност.

Други активности на инспекциската служба

Инспекторите за радијациона сигурност покрај вршењето на инспекциски надзори со цел вршење контрола над спроведувањето на Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност, активно се вклучени и во останатите активности кои Дирекцијата ги има како самостоен орган на државната управа.

Инспекторите, како претставници на Дирекцијата се вклучени во бројни меѓуресорски Комисии и тела на национално ниво, во кои даваат свој допринос во делот на радијациона безбедност и нуклеарна сигурност.

- Националната комисија за хемиска биолошка и радиолошка нуклеарна безбедност;
- Мултиресорска група за воспоставување на склад за радиоактивен отпад во која покрај инспекторите учествуваат претставници на Институтот за јавно здравје, Министерство за здравство, Министерство за внатрешни работи, Министерство за одбрана, Министерство за животна средина;
- Член во Национална Комисија за справување со хибридни закани;
- - Работна група Национален Совет за интегрирано гранично управување – заменик член

Покрај учеството во меѓуресорските комисии и работни тела, инспекторите учествуваат и во состав на комисии во рамките на Дирекцијата како

- Комисија за попис;
- Тендерска комисија за јавни набавки за потребите на ДРС;
- Комисија за уништување на архивски материјал со поминат временски рок за чување;
- Одговорно лице за информации од јавен карактер,
- Одговорно лице за водење евиденција на примени подароци,

Инспекторите се активно вклучени во сите активности кои произлегуваат од согласно Правилникот на работни места во Дирекцијата и Правилникот за Систематизација;